

הלכות לפסח לצוותי מד"א (תשע"ט)

קובץ זה אינו בא לפרט את הלכות פסח, אלא להתייחס למצבים מיוחדים האופייניים לאנשי מד"א, עובדי משמרת וכוננים.

פסח הוא חג החרות, המציין את יציאת מצרים והיציאה לחרות, את סוד קיומו של עם ישראל אשר בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקב"ה מצילנו, עד ביאת גואל צדק.

חג הפסח נמשך שבעה ימים, מליל הסדר (השנה – יום ששי בערב, ליל שבת), עד מוצאי שביעי של פסח, ליל שבת. למעשה אין אוכלים חמץ עד צאת השבת.

איסור אכילת חמץ:

מתחיל בערב פסח, יום שישי, בשעה 9:32 / 10:27 (מנהגים), ושורפים את החמץ הנשאר עד שעה 10:47 / 11:32 (יש שינויים קלים בין המקומות השונים, יש להתעדכן לפי הלוח המקומי, וכן יש שינויי מנהגים, וכ"א ינהג כמנהג מקומו וקהילתו).

ניקוי התחנה:

פינות המטבח שבכל תחנה, וכן שאר החדרים שבהם אוכלים מדי פעם, וכן התאים האישיים (באחריות העובד), ינוקו לקראת הפסח. בכל תחנה יפורסם זמן הניקוי, ואין להשתמש בחמץ בפינות המטבח וכו' לאחר זמן זה. **דברי מאכל (שהם בבעלות מד"א) שאינם מסומנים ככשרים לפסח**, יאוחסנו במקום סגור ויסומנו, ויימכרו במכירת חמץ ע"י הנהלת הארגון. אין להשאיר דברי מאכל פרטיים. **תרופות חמץ:** סירופים שאינם כשרים לפסח הנמצאים באמבולנסים, ויש להם תחליף כשר לפסח, יש להחליפם בסירופים הכשרים לפסח.

בדיקת חמץ:

שטחים ציבוריים (כולל האמבולנסים): יש לבדוק את החמץ בליל בדיקת חמץ (השנה – יום חמישי בערב), החל מצאת הכוכבים (השנה 19:35 בערך, יש להתעדכן לפי לוח מקומי), לאור נר או פנס (ברכבים – פנס).

ברכה על בדיקת החמץ בשטחים הציבוריים, יש מהפוסקים הסבורים שאין לברך על בדיקת שטחים ציבוריים, ולכן הטוב ביותר – למנות אדם שגר קרוב לתחנה, שיברך בביתו, וימשיך את הבדיקה בתחנה ברצף. אם אין אפשרות, ינהג כהוראת רב המקום. בהעדר הוראה כזו – יבדוק בברכה. אם לא בדקו בלילה, יש לבדוק למחרת בבוקר. הבדיקה – באחריות מנהל התחנה, בשובים / נה"זים – באחריות ראש הצוות. בעלי רכב צמוד וכוננים עם אמבולנס צמוד – הבדיקה באחריותם האישית. **התאים האישיים:** באחריותו של כל עובד או מתנדב, לנקות את תאיו האישי. בליל בדיקת חמץ עליו לבדוק את תאיו. אם אינו נמצא בתחנה בליל בדיקת חמץ, יבדוק את התא בפעם האחרונה שנמצא בתחנה לפני זמן בדיקת חמץ (בלא ברכה).

כונן שנקרא בזמן בדיקת חמץ: אם אפשר, יבקש אחד מבני הבית (גדול) שימשיך. אם אין מי שיבדוק, ימשיך לבדוק כשיחזור; אם כבר התחיל בבדיקה קודם שיצא – ימשיך בלא ברכה, אם נקרא בטרם התחיל – יחזור ויברך.

שריפת חמץ:

זמן שריפת החמץ הוא בערב פסח (השנה – יום שישי), בערך עד השעה 10:47 / 11:32 (מנהגים) ושינויים בין המקומות), יש להתעדכן לפי הלוח המקומי.

מי שנמצא במשמרת בוקר בערב פסח, יכול לשרוף החמץ קודם צאתו למשמרת, או ימנה שליח לשרוף החמץ (אשתו, בניו הגדולים או שכן).

כונן שנקרא בערב פסח, קודם ששרף החמץ, ורואה שאינו חוזר קודם זמן איסור חמץ, ימנה שליח לשרוף החמץ ולבטלו (ראוי למנות מראש לעת הצורך), וקודם זמן האיסור (וכנ"ל) יבטל החמץ גם הוא בכל מקום שנמצא.

כונן בתורנות, ראוי שלא ידחה השריפה והביטול לרגע האחרון.

ליל הסדר:

יש לתכנן את חילופי המשמרות כך שכל אחד יוכל לקיים סדר כהלכתו קודם חצות הלילה. עיקרו של ליל הסדר: קידוש וארבע כוסות, אכילת מצה ומרור, סיפור יציאת מצרים. איש צוות או כונן שלא נותר לו זמן לפני חצות (השנה 00:38 בערך, להתעדכן בלוח המקומי) לקיים את הסדר כמקובל, יקצר בסיפור ההגדה ויקיים את מצוות הסדר קודם חצות.* עבר חצות הלילה – יקיים את הסדר, אך לא יברך על אכילת מצה ועל אכילת מרור.

אדם במשמרת או כונן שעלול להיקרא לנסיעה, לא ישתה יין משכר, ויכול לצאת ידי חובה בשתיית מיץ ענבים.

* בעמוד הבא הבאנו ראשי פרקים ל"סדר מקוצר" לשעת חרום. ניתן להוריד מהאתר קובץ הגדה לשעת חירום.

היום הראשון והיום האחרון (שביעי של פסח) הם ימים טובים האסורים במלאכה, בדומה לשבת, למעט היתר הבערה (לצורך היום), הוצאה מרשות לרשות, וצרכי אוכל נפש.

איסור מלאכה:

חול המועד: ימי חול המועד הם ימי חג, אך איסורי המלאכה בחול המועד קלים יותר. לפיכך יש למעט בעשיית מלאכות ככל שניתן. אין לכתוב דברים שאינם חיוניים וניתן לדחותם לאחר החג, וכן אין לבצע עבודות תחזוקה שגרתיות שאינן לצורך החג, וכל-שכן שאין לתכנן מראש עבודות שגרה לימי החג.

ספירת העומר:

ממוצאי יום טוב ראשון סופרים עומר, עד ערב שבועות. מי שיועד שלא יהיה לו מניין לתפילת ערבית, יכול לספור גם לפני התפילה, החל מצאת הכוכבים (ואם בכ"ז יזדמן למניין, יזכור שלא לספור שנית). נאנס או שכח ולא ספר בלילה, יספור ביום בלא ברכה, וימשיך הספירה בשאר הימים כרגיל. דילג יום אחד – ימשיך לספור בלא ברכה.

— — — באתר [מד"א < יהדות והלכה](https://www.mdais.org/about/judaism) מתפרסמת **רשימת התרופות** הכשרות לפסח — — —

שאלות ופניות אפשר להעביר בכתובת הרשומה מטה או באתר מד"א, במשבצת "יהדות והלכה"

ברכת חג כשר ושמח לכל חברי מד"א, יחד עם כלל ישראל

סדר בקיצור לשעת חרום

(ע"פ "סדר ההלכה" של הרבנות הצבאית):

קידוש, שותה כוס ראשונה.
מה נשתנה..., עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' אלוקינו משם ביד חזקה, מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו.
פסח על שום... מצה על שום... מרור על שום...
ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים".
שותה כוס שניה.
נוטל ידיים (אם אוכל פחות משני 'כזיתים' מצה – לא יברך על הנטילה).
מברך 'המוציא ויעל אכילת מצה', אוכל 'כזית' מצה.
אוכל 'כזית' מרור בברכה.
[אם יש זמן מקיים כורך וצפון (אכילת אפיקומן)
ברכת המזון, ושותה לאחריה כוס שלישית, וכוס רביעית.

ניתן לקבל בדוא"ל את נוסח ההגדה לשעת חרום/דחק, לפי האמור לעיל.

[לפנות לפי הכתובת שבתחתית הדף].

[בסיס נוסח זה הוא נוסח אשכנז-ספרד. אין הבדלים גדולים בין נוסחי העדות השונות, למעט ברכת היין על כוס שנייה ורביעית, למנהג הספרדים אין מברכים, ומנהג אשכנז – לברך "הגפן" גם על כוסות אלו. וכן יש מנהגים שונים בנוסח ברכת סוף ההלל שאחר הסעודה.]

מי שנמצא בתורנות/משמרת ויודע שעלול להיקלע למצב של שעת הדחק, ראוי שיחזיק בהישג יד את הנוסח לשעת חרום, ומינימום מצרכי הסדר (יין, מצה, מרור), כדי שיוכל לקיים מצווה לילה יקר זה גם בשעת הדחק.